NAPREDEK

PROGRESS

Official Organ of The Slovene Progressive Benefit Society

Glasilo Slovenske Svobodomiselne Podporne Zveze

VOLUME III. Cleveland, Ohio, January 4th, 1939 NUMBER 127

IV 78994.

Od tedna do tedna

JUGOSLAVIJA DOBI ZADER?

Iz Beograda je bilo te dni poročano, da pride 19. januarja tja italijanski zunanji minister Ciano, ki bo skušal pridobiti Jugoslavijo za idejo, glasom katere naj bi odstopila Ogrski nekaj obmejnih vasi, za kar bi se Ogrska zavezala za vselej prenehati z agitacijo za teritorijalno revizijo na jugoslovanski račun, poleg tega bi Italija izročila Jugoslaviji mesto Zader v Dalmaciji, ki se nahaja v italijanskih rokah od konca svetovne vojne, ampak je brez italijanskega zaledja. Poročilo dostavlja, da bo Jugoslavija propozicijo najbrže sprejela. V diplomatskih krogih prevladuje mnenje, pravi poročilo dalje, da Italija upa od tega žeti koristi v obliki ožjega političnega in gospodarskega sodelovanja z Jugoslavijo in Ogrsko.

Vest je zanimiva zavoljo tega, ker kaže, kako "prisrčno" je razmerje med Mussolinijem in Hitlerjem. Res je sicer, da je Zader za Italijo brez pomena in s stališča koristi bi bila od kupčije na koristi le Ogrska, ampak dejstvo, da je Mussolini pri volji nekaj dati, ne da bi v zameno dobil kaj konkretnega, pove veliko o njegovih občutkih, odkar je Hitler njegov sosed.

SMRT ODLIČNEGA ČEHA

V Pragi je umrl odličen češki pisatelj Karol Čapek, avtor svetovno znane igre "R.U.R", v kateri je na satiričen način orisal tendence moderne civilizacije ter povzročil, da je beseda "robot" prešla v jezik vseh zapadnih narodov. Kot omenja neki ameriški komentator, je Čapek doživel dan, ko se je njegova satirična napoved — podjarmljenje civilizacije od avtomatičnih robotov — uresničila baš nad njegovo domovino: na Češkem so danes Hitlerjevi robotje gospodarji.

Čapek je bil intimen prijatelj pokojnega Tomaža Masaryka in Edwarda Beneša. Eno njegovih najvažnejših literarnih del je obširna biografija Masaryka, pod imenom "Razgovori z Masarykom", ki je prevedena tudi v angleški jezik. Veliki pisatelj je do smrti ostal zvest idealom Masaryka in Beneše. Tekom zadnjih dni svojega življenja je bil tarča napadov od strani ekstremističnih časopisov, ki so ga dolžili prevratnih aktivnosti. Ampak dela tega predstavnika moderne češke književnosti bodo živela še dolgo potem, ko bodo ljudje, ki danes vladajo Češkoslovaški, že zdavnaj pozabljeni.

ENA IZ NEMČIJE

Najnovejša anti - nacijska zgodba, ki kroži v Londonu, se tiče nekega pijanca, ki je bil aretiran, ker je rekel, da je general Goering "Schweinhund." Moral se je zagovarjati pred sodnijo ter bil spoznan krivim treh prestopkov: 1. da je bil pijan in s tem kalil javni mir. 2. da se je nedostojno izražal o uradni osebi. 3. da je ogrožal varnost države s tem, da je odkril uradno tajnost.

SVOBODA ZA MOONEYA

Tom Mooney, ki že dvaindvajset let sedi v ječi radi zločina, o katerem nihče ne verjame, da bi ga bil zakrivil, bo v par dneh zopet dihal svoboden zrak. Novi californijski governer Culbert Olson, progresiven demokrat, ki je bil izvoljen prošlega novembra, je izjavil, da bo v soboto definitivno odredil osvoboditev slovitega delavskega jetnika.

Znanost razlaga prošlost in kaže pot naprej

V zadnjem tednu prošlega leta se je v Richmondu v državi Virginiji vršilo letno zborovanje Ameriške zveze za napredek znanosti. Tamkaj se je zbralo 6,000 znanstvenikov vseh panog in strok, ki so poročali o raznih odkritjih in dognanjih, do katerih so prišli v minulem letu. V naslednjem hočemo na kratko poročati o raznih zanimivostih pravkar minulega zborovanja ameriških znanstvenikov.

Simpozij o duševnih boleznih

Najbolj obširno se je bavil letošnji znanstveni kongres z vprašanjem duševnega zdravja in o problemih, izvirajičih iz bolezni na umu. Vršil se je poseben simpozij ,trajajoč tri dni, na katerem so zdravniki-psihiatri in drugi veščaki to vprašanje obdelali od vseh strani. Slika, ki je bila podana v tem pogledu, je precej temna. Bolezni na duhu zahtevajo čedalje več žrtev med ameriškim prebivalstvom. To je kolikor toliko rezultat današnjih razmer. Tragedije upropaščenih družin in uničenih eksistenc predstavjajo rastoče breme za narod v obče. Dr. Carney Landis in dr. James Page s Columbia univerze, sta poročala, da je en odstotek in pol vseh odraslih prebivalcev dežele prizadetih od duševne obolelosti v večji ali manjši stopnji, in da pride čas, ko bodo bolezni na umu vsaj začasno onesposobile do deset odstotkov celotnega prebivalstva.

Poročilo dostavlja, da ni nobena plemenska ali verska skupina bolj podvržena mentalnim boleznim kot ostale, in tudi kraj, kjer nekdo živi, nima vpliva na duševno zdravje. Toda domneva, da mentalne bolezni naraščajo ni pravilna, temveč tako se le zdi, ker se danes več dela na tem, da se bolnike spravi v zavode in skuša ozdraviti kot pa prejšnje čase.

Pol milijona na duhu bolnih v zavodih

V javnih in privatnih zavodih te dežele se danes nahaja pol milijona duševno bolnih ljudi, ampak razpoložljiva sredstva še zdaleka ne zadostujejo potrebi, kar je v prvi vrsti krivda političarjev, ki nimajo pojma o resnosti problema. Ampak ne gre le za to, da se dobi denar za oskrbo bolnikov, ki jo potrebujejo, je izjavil dr. C. Macfie Campbell, ravnatelj psihopatične bolnišnice v Bostonu, temveč potrebno je predvsem javnost v obče poučiti, kaj bolezni na duhi pomenijo za celoto. Mentalna higijena je široko polje, je rekel dr. Campbell, kajti ne bavi se le z nekaterimi dognanimi in znanimi boleznimi, temveč z osebnim ravnotežjem in družabno prilagodljivostjo posameznika.

Dr. Horatio M. Pollock od new-yorškega državnega departmenta za duševno higijeno je poročal, da letna ekonomska izguba, izvirajoča iz mentalnih bolezni, znaša $331,591,000, neki drugi strokovnjak pa je poročal, da letni stroški oskrbe, v kolikor se jih da ugotoviti, za umobolne, znašajo okrog $180,000,000.

Mati zemlja se "redi"

Dr. Kirtley F. Mather je poročal, da se teža zemlje vsak dan poveča povprečno za 50 ton, oziroma za okrog 20 milijonov ton na leto. Debelitev zemlje povzroča padanje meteorjev in zveznega prahu v ozemeljsko ozračje. Vsakikrat, kadar vidite, da se je utrnila kaka zvezda, to pomeni, da se je košček kozmične tvarine spremenil v prah, ki bo eventualno padel na površino zemlje. To "obstreljevanje" zemlje od strani meteorjev je tako stalno, da se v jasni noči s katerekoli točke na zemlji vidi do petnajst takih utrnitev na uro.

Ako je zemlja dve milijardi let stara, se je njena teža od začetka povečala za 40,000,000,000,000,000 ton, (40 kvadrilijonov), ampak navzlic ogromnosti te teže, bi narastek enačil le deset čevljev debeli plasti zemeljske površine.

Zemlja sestoji iz petih različnih plasti

Dr. Mather, ki je profesor geologije na Harvard univerzi, je v svojem referatu podal vse do danes znane ugotovitve glede sestava in izvira naše zemlje. Geologi so danes v splošnem edini v tem, da zemlja sestoji iz petih različnih plasti. Prava, kakih 15 čevljev visoka plast, je granitna. Pod njo je težja plast, ki tvori podlago kontinentom in dno oceanov ter je kakih 60 milj visoka. Tretja plast, ki meri v prerezi okrog 300 milj, se sodi, da sestoji iz snovi v plinskem stanju, na katerem prvi dve plasti takorekoč plavajo. Pod to plastjo se nahaja plast iz kristalinske skale, podobne metorjem, ki padajo na zemljo, ki se polagoma spreminja, dokler se ne spoji iz osrčjem zemlje, ki morda sestoji iz mešanice nikla in železa v tekočem stanju.

Vsa evidenca, s katero razpolaga današnja znanost, podpira teorijo, da je naše zemlja nastala iz materijala, katerega je solnce potegnilo iz neke mimo leteče zvezde.

Kako se otroci naučijo hoditi

Vsak otrok gre v svojem prvem letu skozi 22 stadijev, ki ga naučijo hoditi, je poročal dr. Arnold Kessell, direktor klinike za otroški razvoj na Yale univerzi. Materi, ki gleda dete v posteljici, ko gruli in brca okrog sebe, se zdi, da je to brez najmanjšega pomena, ampak dejstvo je, da se takrat otrok uči najvažnejšega nauka v življenju; uči se sodelovanja med živci in mišicami in kontrole nad mišicami v splošnem. Vsako učinkovito gibanje človeškega telesa zahteva, da se ena skupina mišic podredi drugi skupini, kadar slednja prične delovati.

(Dalje na 2. str.)

AVTNA INDUSTRIJA

Iz Detroita se poroča, da bo letos avtna industrija producirala tri milijone in pol osebnih in tovornih avtomobilov, oziroma tretjino več kot lani.

VANDERVELDE UMRL

V Bruslju je umrl prošli teden mednarodno poznani socialistični vodja Emil Vandervelde ,ki je bil večkrat član vlade. Bil je 75 let star.

Koledar prireditev SSPZ

NEDELJA, 15. januarja — Plesna zabava Vrtca "Kingsters," WHITE VALLEY, PA., v proslavo tretje obletnice obstoja, v Slovenski dvorani.

PETEK, 20. januarja — Zabava in "fish fry" društva "Složne sestre," št. 120, CLEVELAND, O., v prizidku S. N. Doma v pomoč kegljavskemu klubu.

SOBOTA, 4. februarja — Veselica društva št. 100, PULLMAN, ILL., v Stancikovi dvorani na 115. cesti.

SOBOTA, 4. februarja. — Društvo "Balkan," št. 24, MILWAUKEE, WIS., priredi domačo zabavo v So. Side Turn dvorani (v spodnjem prostoru).

Vatikan in anti-semitizem v Italiji

Iz obširnega članka o obstoječem položaju v Italiji, ki ga je prinesel napredni tednik "The Nation," posnemamo par odstavkov, ki se tičejo anti-semitizma in stališča, ki ga je zavzel Vatikan. Člankar, ki se mudi sedaj v Rimu, pravi, da se mora Vatikanu dati priznanje radi njegovega pogumnega nastopa proti "pretiranemu nacijonalizmu" ter potem nadaljuje:

"Dogodki so Vatikan bolj in bolj prignali do zaključka, da je mir med cerkvijo in fašistično državo nemogoč. Ta zaključek je papeštvu neljub ter se je proti njemu skozi leta boril. Neki liberalen francoski žurnalist, ki je skozi leta javno in privatno trdil, da sta fašizem in kristjanstvo temeljno nespravljiva, mi je povedal o visokem cerkvenem dostojanstveniku, ki je imel navado priznavati temeljno nespravljivost med obema, ampak je argumentiral, da je mogoče najti 'modus vivendi,' namreč način, da bosta mogla shajati in živeti drug poleg drugega. Ampak pred mesecem dni mi je isti prelat rekel: 'Motil sem se. Zdaj vidim, da je s to zverjo nemogoče celo začasno sožitje. Mora se jo zdrobiti.' Neki drug duhoven pa mi je rekel: 'Največja borba katoliške cerkve se šele pojavlja na obzorju.'

"Na žalost so prilike, da bi cerkev iz te borbe izšla zmagovita, zelo majhne. Zmagati še vedno utegne na mednarodni fronti, ampak v tIaliji je cerkev nehala biti sila. V uradni fašistični trojici lojalnosti stoji cerkev šele na tretjem in zadnjem mestu in to je njena pozicija v srcu italijanske mladine. V Rimu nima Vatikan sploh nobenega vpliva več, in cerkveni krogi tega sploh ne zanikujejo. Medtem pa je Mussolini neumorno na delu, da cerkev zajame ter jo spremeni v deklo svoje politike. Prihodnja bitka se bo morda bila v okviru cerkve same."

"MIKLAVŽ" IZVRŠIL UMOR IN SAMOMOR

V Berlinu je 34-letni Hugo Gerwanski oblečen kot Miklavž prišel na stanovanje Erucha Raascha, v čigar ženo je bil zaljubljen. Najprej je razdelil darila, potem pa je potegnil samokres ter najprej ustrelil Raascha, potem pa sebe.

Na naslov daljne prihodnjosti

Na zemljišču, kjer se bo letos vršila svetovna razstava v New Yorku, se je petdeset čevljev globoko pod zemljo zakopalo shrambo, v katero se je položilo tipične ekzemplarje sodobne civilizacije (knjige, filme, mehanične iznajdbe in poslanice vodilnih mož našega časa.)Shramba se nima odpreti pred letom 6939, oziroma, dokler ne preteče pet tisoč let. Značilna je poslanica učenjaka Alberta Einsteina, ki se deloma glasi:

"Naša doba je bogata na iznajdljivih duhovih, katerih odkritja bi mogla znatno olajšati naša življenja. Z uprego naravnih sil brodimo morja in na enak način oproščamo človeštvo tudi utrudljivega mišičnega dela. Naučili smo se letati in sposobni smo pošiljati poročila in novice brez vsake težkoče širom sveta s pomočjo električnih valov.

"Ampak produkcija in distribucija dobrin je povsem neorganizirana, tako da mora sleherni živeti v strahu, da bo eliminiran iz ekonomskega krogotoka, in da bo na tak način trpel pomanjkanje vsega. Poleg tega ljudje, živeči v različnih deželah, od časa do časa pobijajo drug drugega, tako da mora tudi iz tega razloga vsakdo, ki misli na bodočnost, živeti v strahu in grozi. To je posledica dejstva, da sta inteligenca in značaj mas brezprimerno nižja od inteligence in značaja maloštevilnih, ki producirajo kaj vrednega za občestvo.

"Upam, da bodo bodoči rodovi čitali te izjave z občutkom ponosne in upravičene superiornosti."

Drug odličen znanstvenik, Robert A. Millikan, pa je za podzemsko shrambo sestavil to-le izjavo:

"V tem trenotku so načela ljudske vlade potom glasovnice, kakršne zastopajo vlade anglosaksonskih, francoskih in škandinavskih dežel, v smrtnem spopadu z načeli despotizma, ki so do zadnjih dvesto let popolnoma kontrolirali usodo človeka. Ako bodo v borbi zmagali narodni, znanstveni in napredni principi, obstoji možnost, da se človeštvo nahaja pred zlato dobo, ki ne bo poznala vojen. Ako pa triumfirajo reakcijonarni principi despotizma, bo bodoča zgodovina človeštva ponovila žalostno zgodbo vojne in zatiranja, kot v preteklosti."

GOEBBELS ZAPLETEN V ŠKANDAL

Nacijski propagandni minister je bil baje pred par tedni napaden in resno pretepen od prijateljev nekega igralca, katerega je poslal v koncentracijsko taborišče, da je lahko nemoteno užival ljubezen z njegovo ženo, ki je tudi igralka. Vsekakor je gotovo, da se Hitlerjev propagandni minister že več tednov nahaja v postelji, kajti ob novem letu je nekdo drugi čital njegovo poslanico na narod, toda, kakega značaja je njegova bolezen, je zavito v temo. Značilno pa je, da nemško zunanje ministrstvo vesti, ki se je razširila v Franciji, Angliji in Ameriki, ni zanikalo, temveč zanikanje je objavilo le ministrstvo propagande, kateremu Goebbels sam načeljuje.

Novi kongres je v rokah stare garde

Roosevelt bo imel dovolj posla, če bo hotel preprečiti razmesarjenje reform, ki jih je administracija doslej priborila

Te dni je otvorilo 76. zasedanje zveznega kongresa, v katerem sedi več burbonskih demokratov in republikancev kot kdaj prej, odkar se nahaja Roosevelt v Beli hiši. Vpričo tega je pričakovati, da bo poglavitna značilnost zasedanja v borbi med Rooseveltovim krilom in staro gardo demokratske stranke za kontrolo nad stranko, od katere odvisi, kdo bo prihodnji demokratski predsedniški kandidat.

Izgled, da bi bilo to zasedanje bolj produktivno glede korakov za sanacijo še vedno perečih gospodarskih razmer v deželi, je neugoden. Z gotovostjo se lahko pričakuje, da bodo republikanci vseskozi napeljavali vodo na mlin demokratski stari gardi, da se nameče čim več zavir na pot New Dealerjem in Rooseveltu, ki je pri zadnjih volitvah napravil neodpustljivi greh, da je javno apeliral na volilce, naj volijo za progresivce in porazijo reakcijonarje brez ozira na politično pripadnost.

Domneva, da bo porast republikancev streznila demokrate in da novi politični položaj prinese nekakšno enotnost v njih vrstah, je bila mnogo preuranjena, kot razvidno iz izjav voditeljev stare garde. Senator Byrd, predstavnik ultra-reakcije v demokratski stranki, je pred dnevi javno napadel administracijo kot "najbolj potratno v zgodovini dežele" ter zahteval drastično skrčenje relifnih dajatev. Kriku, da se upravo relifa izroči posameznim državam—to se pravi, političnim mašinam, ki so v njih slučajno na krmilu—se je pridružil tudi montanski senator Wheeler, ki je pri novemberskih volitvah pomagal pri političnem atentatu na progresivnega kongresnika O'Connella. Senator King iz Utah zahteva, da se "vzame politiko iz relifa" ter v ta namen urgira, da ga poslej upravljajo političarji posameznih držav. Senator Holt iz West Virginije je ves v ognju za resolucijo, s katero naj bi kongres obsodil "tretji termin," medtem ko senator Burke brusi sekiro za kastriranje Wagnerjeve delavske postave, tako da bi bila "poštena za business." Senator Harrison, na katerega se je plutokracija slej ko prej lahko zanesla, hiti zagotavljati, da kongres ne bo uzakonil nikakih novih davkov in da obstoji up, da bo potem štednje mogoče balancirati proračun.

Ti demokratje so že naredili definitiven prelom z administracijo ter bodo vodili boj proti vsakemu programu, ki utegne predložiti Roosevelt. Njih stališče je isto kot je bilo lani, ko so ubili predsednikov načrt za reformiranje vrhovnega sodišča, oziroma njih zagrizenost je še večja, zakaj od takrat na svoje veliko zadovoljstvo spoznali, da jim predsednik ne more do živega.

Podpredsednik Garner in skupina nekoliko manj nasilno reakcijonarnih demokratov je pripravljena iti z Rooseveltom, pod pogojem, da pristriže svoj program v soglasju z njihovimi idejami. Vpričo tega bo predsednik prisiljen delati kompromise, z neizogibno posledico, da bo sedanje zasedanje jalovo, kar se tiče reform in socialnih izboljšav. Roosevelt bo imel več kot dovolj opravka, ako bo hotel rešiti WPA, kateri bo že koncem tega meseca zmanjkalo denarja, vladni delavski odbor in kar je ostalo od njegovega davčnega programa.

Da pa Roosevelt navzlic temu, da je reakciji izza zadnjih volitev zelo zrastel greben, ni pripravljen na kapituacijo, je razvidno iz kabinetnih imenovanj, ki sta bili napravljeni tekom minulega tedna. Imenovanje Harry Hopkinsa, dosedanjega upravitelja WPA, ki je trn v peti združeni reakciji, na mesto odstopivšega trgovinskega tajnika Roperja, in pa imenovanje Franka Murphyja, bivšega governerja države Michigan, ki je bil v novembru poražen, za justičnega tajnika Zed. držav na mesto odstopivšega tajnika Cummingsa, je dokaz, da predsednik ne mislil dvigniti bele zastave. Gotovo pa bo moral zastaviti ves svoj vpliv, da bo senat imenovanje teh dveh izrazitih new-dealerjev potrdil.

Zanimiv prizor bo nudila v novem zasedanju poslanska zbornica, kajti dobra polovica novih republikanskih kongresnikov je bila izvoljena z aktivno pomočjo pristašev dr. Townsenda. Kadar pride na dnevni red vprašanje liberaliziranja sedanje postave za socialno zaščito, bodo namreč ti možakarji morali pogoltniti svoje kampanjske obljube ali pa zatajiti program svoje stranke za strogo varčevanje ter glasovati za povišanje starostne pokojnine.

VELEZAROTNIŠKI PROCES V BERLINU

V Berlinu se je začel proces proti 120 osebam, ki so obtožene zarote proti življenju najvišjih nacijskih glavarjev, Hitlerja in drugih. Proces je tajen, in znana niso niti imena obtožencev z izjemo nekega bivšega socialističnega časnikarja. Smatra se, da bo kakih 18 obtožencev obsojenih na smrt.

Nacijski režim je te dni objavil nadaljne drakonske odredbe proti židovskim prebivalcem, katere jim jemljejo vsako možnost, da bi se preživljali s kako obrtjo ali trgovino, medtem ko jim je lastovanje zemlje prepovedano, istočasno pa se od Židov zahteva, da sami skrbijo za svoje reveže.

MASARYKOV SIN PRIDE V ZED. DRŽAVE

Jan Masaryk, ki je bil do monakovske konference poslanik Češkoslovaške v Londonu, je na poti v Zedinjene države, kjer se bo dva ali tri mesece nahajal na predavateljski turi.

NAPREDEK
PROGRESS

GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE SVOBODOMISELNE PODPORNE ZVEZE.

IZHAJA VSAKO SREDO

Cene oglasom: 40c palec za posameznike; 35 palec za društva

Naročnina za člane 78c letno; za nečlane $1.50; za inozemstvo $2.00

PROGRESS
OFFICIAL ORGAN OF THE SLOVENE PROGRESSIVE BENEFIT SOCIETY

Owned and Published by the Slovene Progressive Benefit Society

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members $.78 per year — nonmembers $1.50
foreign countries $2.00

Advertising rates: 40c net for individuals; 35c net for societies

NAPREDEK — Naslov uredništva in upravništva: 6231 ST. CLAIR AVENUE, Telephone: HEnderson 5311 — CLEVELAND, O.

VOLUME III. — 104 — NUMBER 127

Entered as Second Class Matter August 5th, 1936, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of August 24, 1912.

NAČRTI SO POTREBNI

AKO JE ob koncu leta pravilno, da se pregleda njegovo bilanco, potem je gotovo tudi na mestu, ako se zdaj, ko smo stopili v novo leto, pripravimo naj in delamo načrte, o katerih pričakujemo ali vsaj upamo, da jih v tem času uresničimo. Danes itak živimo v dobi, ko so načrti v modi; planiranja, bodisi pametnega ali nespametnega, prinašajočega dobro ali zlo kar celim narodom, se ne manjka.

Morda se ni še nikoli prej v zgodovini človeštva toliko govorilo ali pisalo o tem, kako bi se razne socialne in ekonomske bolezni, na katerih trpi svet, ozdravilo ali vsaj omililo na organiziran in planiran način. Rusija je bila prva, ki je presenetila svet s svojim petletnim načrtom, in dasiravno ostali svet ideje spočetka ni posebno resno jemal ali jo je celo smešil, se je "bolezen" kaj hitro razširila. Danes je ideja načrtnega gospodarstva nikogar ne preseneča, in nič manj resno je ne jemljejo krogi na desni kot na levi, radikalci kot konservativci. Celo general Goering, ekonomski diktator nacijske Nemčije, je napravil Moskvi nezaslišan kompliment s tem, da je po njenem zgledu odredil za tretji rajh 4-letni načrt gospodarske obnove.

Ideja dela po načrtu seveda ni nova. Lahko bi se reklo, da človek sploh ni še nikdar izvršil nobene v resnici pomembne stvari, ne da bi se bil poprej nanjo pripravil, naredil načrt zanjo. Zgodovina tega, kar imenujemo civilizacijo, je rekord dela, ki ga je človek izvršil premišljeno, to se pravi po nekem načrtu, bodisi kot posameznik ali kot celota. Taki spomeniki, kakršne so nam zapustili stari Egipčani, Grki in Rimljani, gotovo niso posledica trenotne domislice, kaprice ali gole slučajnosti. Imperiji in civilizacije niso nastali slučajno in tudi sesuli se niso zgolj po naključju. Za vsakim dogodkom in pojavom se nahaja določen vzrok in vzporedno z njim načrt ali program s takimi ali drugačnimi konsekvencami. Krištof Kolumb je res "slučajno" butnil v do takrat nepoznan del sveta in odkril Ameriko, ampak ta "slučajnost" bi se ne bila nikdar pripetila, ako bi ne bil prepričan o pravilnosti nauka, da je zemlja okrogla in ako bi ne bil po dobro premišljenem načrtu šel na delo, da najde pot v Indijo od zapadne strani. Dosegel je več kot je sam pričakoval ali se zavedal, ampak potrebna sta bila ideja in načrt.

Niti najbolj preproste in enostavne stvari ni mogoče napraviti, gotovo ne dobro in uspešno, ako se nanjo ne pripravimo. Gospodinja, katera bi nič ne pomislila, kaj in kako bo kuhala, ne bo pripravila okusnega kosila, in krojač, ki bi se na slepo in brez načrta lotil nove obleke, bi jo brez dvoma spridil. In vsakdo, ki je kdaj opazoval mravlje ali čebele, bo rad priznal, da ljudje nismo edini, ki delamo po načrti. Razlika med nami in živalskim svetom je le ta, da medtem ko nam služijo možgani in da svoje načrte poljubno menjamo in popravljamo, pa živali sledijo instinktu in je njih način dela danes isti kot je bil pred tisoči leti.

Vemo seveda, da narediti načrt je eno, uresničiti ga pa drugo. Mnogo načrtov, ki si jih zamišljamo, se nam izjalovi, drugi zopet se nam posrečijo le delno. Človeka, ki bi se mu izpolnili vsi upi, katere je kdaj gojil in delal načrte zanje, gotovo ni na svetu. Ali zavoljo tega se ne odrekamo upom in pričakovanjem in tudi načrtov ne nehamo delati. Nasprotno — ravno zato, ker nam ni mogoče naprej videti, zato, ker ne vemo, ali se bo naš načrt obnesel ali bo padel v vodo, je življenje zanimivo in privlačno. To je tisto, kar dela naše dejanje in nehanje zagonetno, kar daje življenju poseben čar. Kdo bi hotel živeti, če bi se dalo z matematično natančnostjo dognati rezultat slehernega njegovega načrta in naklepa? Kaj bi nam potem ostalo za došljijo? Kje bi bilo hrepenenje, kje sanje, katerih duh človeka nič manj ne potrebuje kot njegovo telo potrebuje hrane? Svet bi postal stroj, ljudje mehanična bitja, robotje. Vsakdo od nas bi se za tak svet in tako življenje lepo zahvalil.

Z načrti in sklepi, novoletnimi in drugami, je torej tako kot z večino drugih stvari. Vzeti jih ne smemo preveč lahkomiselno, pa tudi ne preveč resno; nekako srednje bo najbolje. Treba je, da mislimo naprej in da skušamo naše načrte po najboljših močah spremeniti v dejstva, ampak treba je tudi, da se varujemo razočaranj in da nemogočih reči ne pričakujemo. To se pravi — bodimo zmerni v načrtih in previdni v pričakovanjih, ampak vztrajni in odločni pri delu. Tako bomo še najdalj prišli in največ dobrega storili zase in za druge.

Tedenski pomenki

A. ZAITZ

Pred menoj leži na mizi kup slovenskih časopisov in glasil naših podpornih organizacij. V kolikor mi čas dopušča, preglednam in prečitam vse. In pričnem razmišljati, koliko časa nam bo mogoče obdržati tiskano slovensko besedo in številne podporne organizacije. Mnogi so mišljenja, da še dolgo. Razne novotarije, katere smo uvedli in polagani prehod v moderno zavarovanje nam zna življenje podaljšati. To je resnica, in če bi se tega ne poslužili, najbrž ne bi bili tu, kjer smo. Vendar pa nas vse to ne sme opajati, da bi zakrili oči resnici, da gremo v splošnem vsi skupaj bolj nazaj nego naprej.

Nimam ravno pri roki števila Slovencev v Ameriki, vem le to, da je danes več Slovencev v Ameriki kot jih je bilo kdaj poprej; tu seveda mislim z onimi vred, kateri so prišli za nami oziroma so jim pomagali na svet naši, kateri so se naselili pred leti. Prav lahko rečem, da nas je sedaj več kot še enkrat toliko kakor se nas je naselilo. Še enkrat toliko kot nas je že bilo v slovenskih podpornih organizacijah pred leti, pa nas ni nikjer, ne v SSPZ, ne v SNPJ, niti v drugih. Precej močan odstotek naših se je nekje zgubil, kje so, ne vem; vem, da pri nas vseh ni, vkljub temu, da se trudimo na vse načine, damo mladini raznovrstne ugodnosti, katerih stari poznali nismo in da končno med seboj skoraj prekupujemo nove člane. Nisem tak sanjač, ki bi prišel z načrti, kako priti v oko vzroku ter potegniti k nam vse. Ne, tega ne bo mogel nihče storiti, čisto iz enostavnega razloga, ker prvič danes niso več tiste potrebe kot so bile, in drugič, ker je zavednih navdušenih fraternalistov čim dalje manj. Mnogo pa mi je na tem, da bi obdržali vsaj to, kar smo že zgradili in če je volja za to, da obdržimo še tiste žive prepričane fraternaliste, katere še imamo in na katerih slone vse naše organizacije, potem so dopisi in članki o združenju, o konsolidaciji naše moči na mestu.

Križ z vso to stvarjo je le, ker se ni poprej niti se ni sedaj pravilno zanimanje pričelo. Dopisniki, kateri pišejo, da se mora članstvo samo zbuditi in pričeti in ne zanašati na glavne odbornike, imajo deloma prav, deloma ne. Saj smo že imeli skušnje pri tem, katere niso nič kaj vesele in jaz se bojim, da se iz njih nismo nič naučili. Vedeti pa morate to, da dokler ne bo navdušenja za združenje na vrhu, potem tudi od spodaj ne bo dosti zaleglo. Ne glede, koliko zaupanja imajo v splošnem člani do svojih voditeljev, vem toliko, da v splošnem ga nekaj le imajo, in če pobijajo stvar oni na vrhu, radi potegnejo za seboj večino. To sem omenil iz razloga, ker so nekateri mišljenja, da se bo združenje izvršilo le, če se prične od spodaj gor, mesto z vrha dol.

Ker sem sedaj jaz sam eden tistih, katere štejete morda med druge, se mi je videlo potrebo, da spregovorim. V to me ni prisilil nobeden dopisnik, nobeden list, ki propagira združenje, temveč lastno prepričanje potrebe združenja, katero danes ni zame nič manj važno kakor je bilo, predno sem prišel do korita, kakor mi je nekdaj rekel rojak. Od moje strani se torej ni treba bati ovire. Kadar se gre za korist splošnosti, vsaj jaz mislim tako, bi se ne smelo ozirati na službe posameznika. Pri SSPZ smo danes na boljšem stališču kakor smo bili kdaj poprej. Tu mislim predvsem na finančno in gospodarsko stran organizacije, in na njene aktivnosti, katere je pokazala zadnja leta. Naša hiša je sedaj urejena, vsak dvom, da nas sili to ali ono v združenje, je odpadel, in kadar se pred javnostjo lahko demonstrira to, ne vem, kaj se imamo bati. Ako članstvo vidi resno potrebo in če se tudi na vrhu potrudijo za to, se bo združenje v bližnji bodočnosti izvršilo. Če ne, je boljše, da gremo preko, nego da bi organizacijo pahnili nazaj v mrtvilo.

Moje priporočilo bi bilo, da naj bi se sestali enkrat skupaj oni na vrhu tistih organizacij, ki so si idejno najbližje. Sedli naj bi skupaj k mizi ter si pogledali v obraze in razmotrivali načrt brez vsakih predsodkov ali podcenjevanj. Ti bi bili v stanu napraviti načrt, ne sklep, in ga propagirati pri svojih organizacijah. Na ta način, ako bi imeli nekaj konkretnega, mislim, šele bi se dalo diskuzirati in najti pravo pot. Če je na kateri strani kaj volje za to, se lahko prične. Ako ne, pa pozabimo na očitke "na vrhu so krivi!" in nadaljujmo delo, dokler se ne izživimo.

DOPISI IN POROČILA ČLANSTVA

NEKOLIKO PREGLEDA

Milwaukee, Wis. — Ob stopu v novo leto 1939, na potu v bodočnost, ki leži pred nami nepoznana, nerazkrita — koliko grenkega in koliko svetlih žarkov veselja se skriva za tem zastorom? Posvetimo par vrstic spominom lanskega leta pri našem društvu št. 24.

Prvi kegljavski turnir SSPZ — obiskalo nas je toliko odličnih gostov, da take časti ne bomo zopet dočakali, razen če bi se zopet vršila konvencija tukaj. Obhajanje 30-letnice SSPZ je bilo toliko pomembnejše za nas, ker za prvotno samostojno društvo Balkan je bila to nekaka srebrna poroka, zgodovinski dogodek, segajoč tudi v čase razvoja slovenske naselbine in slovenskih organizacij v našem mestu. Dneva 19. in 20. marca sta torej zgodovinske značilnosti za naše društvo. Častno priznanje in zaupanje je izreklo društvo št. 24 na zadnji seji vsem svojim društvenim odbornikom s tem, da so bili soglasno ponovno izvoljeni za leto 1939.

Po seji nas je čakalo pa presenečenje. Fred Gloyek je član in zaslužen delavec pri mnogih drugih organizacijah in ustanovah, ampak društvo "Balkan" mu je še vedno najbolj pri srcu; bil je njegov so-ustanovitelj in do danes njegov "pet lodge". Pogostil je vse zborovalce s pivom in okusnim prigrizkom, domačimi klobasami, ki so njegova specijaliteta. Ne vem, ali je posebna sreča ali žilavost tega moža, ali pa morda tudi nesebičnost, ki je odgovorna, da v dobi 30 let ni prejel še niti centa podpore. Pač izreden pojav, ki bi ga lahko ovekovečil kak Ripley v "Believe it or not."

Z božičnico Vrtca št. 33, vršeča se 18. decembra, ki se je nepričakovano dobro obnesla, če že ne v finančnem pa toliko bolj v moralnem oziru, zaključujemo spomine aktivnosti našega društva za leto 1938. Cel program so vodili in izvršili Vrtčevi člani in članice sami, in v vsem, petju, godbi, deklamacijah in akrobaciji pokazali izboren talent. Direktor mladine br. Vrhovnik je v jedrnatem, navduševalnem govoru orisal delo Vrtcev v pretečenem letu. Za literarno delo lanskega leta je podelil dvoje odlikovanj: pozlačeno soho mladi Marie Ermence in zlato medaljo deklici Elsie Ohojak. Prizor je bil prisrčen, in je napravil vtis na stare in mladino. Premične slike, ki jih je kazal br. Vrhovnik iz aktivnosti SSPZ, posebno pa slike iz Slovenije, so krasne in zanimive, vredne, da jih vsak član vidi. Hvala vsem, ki ste se trudili pri društvu in ki ste z vdeležbo pripomogli do uspeha v vsem delu za naraščaj v članstvu in drugače bili aktivni za društvo v letu 1938.

Kaj pa v tem letu? Tudi v novem letu hočemo nadaljevati z društveno aktivnostjo. Poslušajte!

S cveta v cvet metuljček in čebela se podita, ptička dva na veji pesem o ljubezni žvrgolita. Tam v zalivu sinjem ladja bela plove, rib'ce zlate in srebrne, švigajo okolu nje.

Tako človek rad v sanjah si življenje riše, za veseljem se poda, povsod ga išče. Kdor prijat'lje stare rad sreča, jih poseča, sladko vince, potice, domače klobase pokuša. Ples, veselo godbo, petje, smeh in šalo ljubi. Vsega tega našel bo v izobilju, če naš nasvet posluša in vabilo, in poseti 4. februarja "Balkanovo" domačo zabavo.

V S. S. Turn dvorani med veselo družbo zbrano, vabi društvo vse članstvo in vaše prijatelje, ker 50c plačate v blagajno, če pridete ali ne.

Zato pa pridite in par veselih ur uživajte. Želeč vsem članom in članicam srečno Novo leto, Zvezi napredek v članstvu, končam z željo: Da bi Miklavž v tem letu delil spet dividendo.

A. C. Ermenc.

DRUŠTVO ŠT. 101

Denver, Colo. — Iz urada društva št. 101 se pozivlja vse cenjene člane in članice, da se polnoštevilno vdeleže društvene seje, katera se bo vršila dne 15. januarja v Slovenskem domu, 4464 Washington St., ob 1:30 popoldne. Po seji bomo imeli prigrizek in pivo. Še enkrat prosim, da se vdeležijo vsi, novi in stari uradniki. Z bratskim pozdravom,

Frank Pozerl, tajnik.

DRUŠTVO ŠT. 173

Gary, Ind. — Na letni seji v decembru so bili izvoljeni sledeči uradniki: za predsednika Jos. Bolkovac, ki je ustanovitelj tukajšnjega društva in dolgoletni član SSPZ; za tajnika sem na željo članstva zopet sprejel težavni posel in upam, da mi bo članstvo v letu 1939 šlo na roko. Glavno je, da plačate mesečne prispevke ob določenem času. Dolžnost tajnikova ni hoditi od hiše do hiše, kot sem jaz zadnjih par mesecev, da se je društvo ponovno izkopalo iz pretečega razpusta. Torej vaša kooperacija je potrebna.

Na letni seji je bila sprožena ideja, da priredimo kako zabavo v korist društvene blagajne in v svrho agitacije za novo članstvo. O tem bomo več razpravljali na prihodnji seji, katera se vrši 8. januarja popoldne na 1105 Jefferson St. Pozivam članstvo, da se gotovo vdeleži redne seje. Začetek ob dveh popoldne. Ne pozabite tudi, da boste točni z asesmentom, ker tajnik ne bo zalagal za nikogar, ker imate priliko plačati na seji ali na mojem domu. Apeliram na članstvo, da agitirate za nove člane, kajti čim več nas bo, tem boljšo bodočnost bomo imeli. Vsi na sejo 8. januarja za bodočnost društva in SSPZ! Vsemu članstvu želim zdravo Novo leto in vas pozdravljam.

Frank Gazvoda, tajnik,
1575 Roosevelt St.

DRUŠTVO ŠT. 40

Salida, Colo. — Na redni letni seja društva štev. 40, SSPZ, ki se je vršila dne 11. decembra v prostorih brata Frank Struna, je bil izvoljen sledeči odbor za leto 1939: Predsednik John Virant, podpredsednik John Kastelc, ml., blagajnik John Kastelc, st., tajnica Ana Florjancic, R. F. D. box 100, Salida, Colo., zapisnikar Joe Struna in društveni zdravnik dr. Smith.

Prosim, da v bodoče člani plačajo svoj asesment na mojem domu. Kdor ne bo plačal asesmenta ob času, ki ga določajo pravila, bo suspendiran.

Anna Florjancic, tajnica.

DRUŠTVO ŠT. 27

Forest City, Pa. — Važni sklepi, sprejeti na letni seji tega društva dne 11. dec. Predlagano in sprejeto od večine navzočih članov je bilo da vsak član in članica plača v prihodnjih treh mesecih en dolar izredne doklade v društveno blagajno, in sicer za mesec januar, februar in marec, torej v teh treh mesecih ima vsak čas za plačati s pripombo, da kdor ne plača do marca, se tudi rednega asesmenta na upošteva.

Dalje, društvo se je odločilo, da prihodnje leto obhaja 30 letnico ustanovitve tega društva. Čas in prostor bo objavljen enkrat pozneje v glasilu, obenem se tudi apelira na gl. odbor s prošnjo, ako je pri volji za tisti čas poslati enega gl. odbornikov kot govornika, ker društvo bo obhajalo 30 letnico skupino z Vrtcem št. 1.

Društveni odbor za prihodnjo leto se je malo spremenil. Izvoljen je bil ves stari odbor, in tudi kar se tiče sej, prostor in čas, je vse po starem. Obenem se opozarja članstvo, da pazi, da je asesment plačan ob pravem času, vsaj zadnji dan v mesecu, ali kdor ne more, da se v pravem času izglasi za posojilo na svoj certifikat, ker drugače je tajnik prisiljen se ravnati po pravilih.

Da ni bilo letos božičnice mladinskega oddelka Vrtec kot po navadi prejšnja leta, je bilo res nekam žalostno. Vzrokov je bilo več kot preveč ter se jih mora delno upoštevati. Prvič še vedno trajajoča kriza, kar je najpoglavitnejše, drugič mladi člani in članice kot njih starši ne posečajo tako rednih ali izvanrednih sej kot prejšna leta, kakor slišim od administratarja, društveni odbor pa vsemu temu ni kos. Tukaj bi zopet potrebovali nekoga kot je bil nekoč Anton Zaitz, ustanovitelj Vrtca št. 1, da bi dal zopet nekaj življenja in veselja do dela mladim in tudi starim članom.

Kaj misliš, Toni? Prihodnje leto obhajamo 30-letnico društva št. 27 in kot 9-letnega predsednika društva in ustanovitelja Vrtca št. 1 ter angleško poslujočega društva in kaj še vse, te zagotovo pričakujemo, da nas obiščeš ob tisti priliki.

Do tega časa pa vsem članom in članicam SSPZ srečno novo leto!

Frank Leben, tajnik.

Znanost razlaga prošlost in kaže pot naprej

(Dalje s 1. str.)

Materam se često zdi, da otrok slabo napreduje ali da celo nazaduje, ampak resnica je baš obratna, kajti kadar otrok dozdevno nazaduje, v resnici dobiva kontrolo nad seboj. Vedeti je namreč treba, da je razvojni proces dvojne vrste. Glavne stopnje razvoja povprečnega otroka tekom prvega leta so sledeče:

Koncem prvega tedna otrok sunkoma pregiblje obe nogi in roki. Koncem četrtega tedna steguje noge simetrično. Ob koncu osmega tedna je sposoben potegniti kvišku eno okleno, medtem ko druga noga počiva. Po 16 tednih dela gibe kakor bi plaval, pri čemur mu služita trebuh in spodnji del prsi za oporo. Potom nadaljnega razvoja je koncem 32 tednov sposoben plaziti se nazaj, koncem 34 tednov pa tudi naprej. Potem sledi razvoj raznih drugih mišic, in po 58 tednih je sposoben stati na nobah brez opore.

Razne druge zanimivosti

Neki psiholog je poročal, da imajo ženske lepše in bujnejše sanje kot moški, ampak ženske bolj pogosto "tlači mora" (posledica slabe prebave ali slabih živcev) kot pa moške.

Ostanki enoceličnih mikroskopičnih živalic, katere se je našlo deset čevljev pod morskim dnom, dajejo misliti, da se vremenske prilike na zemlji tekom zadnjih 150 tisoč let niso dosti spremenile.

Dr. Revelle iz Californijske univerze je poročal, da narava gradi nove oljne rezerve v bližini californijske obale.

Dr. Haven Emerson iz Columbia univerze je poročal, da je politika diktatorskih dežel najbrže odgovorna za del duševnih bolezni, in istotako tudi današnje kaotične industrijske razmere ,ki so v bistvu divjaške, ker uničujejo tako človeške kot materijalne vrednote.

Zastopnik vladne zdravstvene službe je poročal, da mladina zahteva več pouka o spolu v šolah, da pa starši temu nasprotujejo.

Ideja, da so bili ljudje v necivilizirani dobi bolj zdravi kot pa so danes, je bajka. Resnica je, da je povprečna starost primitivnega človeka ni znašala več kot 35 let, je izjavil dr. W. M. Krogman s Chicaške univerze, in proučevanje kosti prvotnih Amerikancev je tudi odkrilo, da so umirali za rakom, kamnom v ledvicah in mehurju, in raznimi infekcijami, o katerih se misli, da mučijo le ljudi v civilizirani družbi.

Boj proti povratku srednjega veka

Znanstveniki, ki študirajo obnašanje in razum človeka, morajo s svojim delom pogumno nadaljevati, ako hočejo prehiteti sile, katere nas skušajo danes pahniti nazaj v srednji vek, je izjavil dr. Harry Stack Sullivan, predsednik William Alanson White psihiatrične ustanove v Washingtonu, D. C. "Dospeli smo daleč od dni, ki se danes zopet pojavljajo v Evropi, ko je moral vsakdo verovati in delato le ono, kar so ukazovali oni, ki so bili na vladi. Duh svobodnega raziskovanja je posebno dobičkanosen za človeško srečo, kadar prednaša spojitev duševnih in socialnih znanosti."

Ni dvoma, da je duh svobodne znanosti največja sila za napredek človeštva. Ako bi se svet danes ekonomskih in socialnih problemov lotil z isto brezstrastno in objektivno vnemo, s katero delajo znanstveniki v laboratorijih, bi se naselila mir in blagostanje med ljudi, in nešteta obstoječa zla bi izginila kot izgine sneg pod žarki pomladanskega solnca.

SLIKE IZ SLOVENIJE

Dne 27. januarja se bodo kazale krasne filmske slike iz Jugoslavije oziroma Slovenije, pod pokroviteljstvom Skupnih društev SSPZ v Clevelandu v spodnji dvorani S. N. Doma. Dne 3. februarja pa v Slov. Del. Domu na Waterloo rd. Cenjeno občinstvo naj ne pozabi gori označenih dnevov. Vabi vas odbor.

August Kollander
6419 ST. CLAIR AVENUE
v Slovenskem Nar. Domu

PRODAJA parobrodne listke za vse prekomorske parnike;
POŠILJA denar v staro domovino točno in po dnevnih cenah;
OPRAVLJA notarske posle.

Kollander ima v zalogi tudi jugoslovanske znamke.

INSURED
VLOGE
v tej posojilnici
zavarovane do $5,000.00 po Federal Savings & Loan Insurance Corporation, Washington, D. C.
Sprejemamo osebne in društvene vloge
Plačane obresti po 3%
St. Clair Savings & Loan Co.
6235 St. Clair Avenue HEnd. 5670

Slovenska Svobodomiselna Podporna Zveza

USTANOVLJENA 1908 INKORPORIRANA 1909

GLAVNI URAD: 245-47 WEST 103rd STREET, CHICAGO, ILL.
Telefon: PULLMAN 9665

UPRAVNI ODBOR:

JOHN KVARTICH, predsednik, 411 Station Street, Bridgeville, Pa.
RUDOLPH LISCH, podpredsednik, 716 E. 99 St., Cleveland, O.
WILLIAM RUS, tajnik, 245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill.
ANTON ZAITZ, pomožni tajnik, 245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill.
MIRKO KUHEL, blagajnik, 245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill.
MICHAEL VRHOVNIK, direktor angleško poslujočih in mladinskih društev, 245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill

NADZORNI ODBOR:

WILLIAM CANDON, predsednik, 1058 E. 72nd St., Cleveland, O.
JOSEPH H. GRILLS, Box 69, Moon Run, Pa.
JOHN MAREN, 618 W. Pierce St., Milwaukee, Wis.

POROTNI ODBOR:

FRANK PUCEL, predsednik, 17921 Delavan Road, Cleveland, Ohio
FRANK MEDVED, Box 40, Yukon, Pa.
VINCENT PUGEL, 1409 South 56th St., West Allis, Wis.

UREDNIK-UPRAVNIK GLASILA:

VATRO J. GRILL, 6231 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio

GLAVNI ZDRAVNIK:

DR. F. J. ARCH, 618 Chestnut St., Pittsburgh, Pa.

NAŠE ZDRAVJE

Piše dr. F. J. ARCH,
vrhovni zdravnik SSPZ

Zdaj, ko se bližamo zaključku leta, gledamo nazaj na dogodke preteklosti in naprej v pričakovanju bodočnosti. Ta pregled se navadno izvršuje z ozirom na vse stvari, z izjemo zdravja. Toda mi nikakor ne smemo pozabiti, da stara mati "Narava," kljub vsem čudežem današnje civilizacije, še vedno sedi na svojem prestolu in še vedno vlada kot dobrohotna toda odločna diktatorica.

Pred leti, ko je bilo življenje manj komplicirano in prefinjeno, je bilo mnogo lažje slediti regulacijam narave kot je zdaj. Glavnim zdravstvenim zahtevam, kot so sveži zrak, počitek, zmernost in preprost način življenja, se je ustrezalo nele vsled izbire, ampak tudi vsled potrebe. Življenje je teklo v takem tempu, v kakršnem bi povprečni osebi pri današnjih razmerah bilo lahko slediti brez vsake ali vsaj brez vsake večje škode za zdravje. V resnici sta medicinska veda in moderno preprečevanje nalezljivih bolezni dosegla tako višino učinkovitosti, da bi visoka starost ne smela biti izjema, ampak pravilo.

Toda danes vidimo sliko tisočerih in tisočerih oseb, ki so obdane s čudovitimi stražami zdravja, o kakršnih pred eno generacijo niti sanjali nismo, kako se dobesedno uničujejo, živeče v slabem zdravstvenem stanju, in kako nekatere dobesedno izvršujejo počasni samomor, samo zaradi njihovih brezmiselnih in slabih življenskih navad.

Za ohranitev našega zdravja je treba, da sledimo nekaterim preprostim navodilom in s tem bomo pomagali naravi, da stori svoje najboljše. Pomnimo, da potrebujemo dovolj svežega zraka podnevi in ponoči. V teku vsakih 24 ur moramo dobiti dovolj počitka. Vseh vrst hrano uživajmo v dovoljnih količinah, ne preveč in ne premalo. Izogibajmo se vsakih medicin, razen če nam jih zdravnik predpiše. Privoščimo si vsak dan dovolj telesnega gibanja. Pijmo dovolj vode in sploh držimo naš jedilni sistem v redu. Izogibajmo se navad, ki uničujejo naše zdravje in bodimo zmerni s stimulanti. Na našem programu naj bosta delo in razvedrilo, toda niti pri enem niti pri drugem ne pretiravajmo. Poleg tega smatrajmo za našo najbolj važno dolžnost, da se damo vsaj enkrat na leto preiskati dobremu zdravniku in da vsaj na vsakega pol leta enkrat obiščemo zobozdravnika.

Navedena preprosta navodila, če jim bomo sledili, bodo zelo mnogo pomagala k jasnejši prihodnosti. Omenjena navodila, vključena v novoletno resolucijo, bodo nam v bodočih mesecih napravila svet lepši za življenje.

Pokojni člani

V Leadvillu, Colorado, je 16. decembra preminul JOSEPH GRUDEN, star 47 let. Rojen je bil v Mali vasi, fara št. Jurij pri Grosupljem na Dolenjskem. Resno bolan je bil le par dni za pljučnico. Bil je oženjen in zapušča tu družino. Bil je član društva štev. 9, h kateremu je pristopil leta 1923.

V Rosylnu, Washington, je umrl dne 11. decembra MATEJ K. MARTINKO, v visoki starosti 80 let, vsled možganske kapi. Pokojni je bil slovaške narodnosti, rojen na Ogrskem. Njegovo truplo je bilo pripeljano v Chicago, Ill., kjer je bilo na Češkem narodnem pokopališču vpepeljeno. Pokojni je bil član društva štev. 83 SSPZ od leta 1911.

Dne 24. decembra je umrl član društva štev. 18, Girard, Ohio, 62 letni JOSIP MIHACEVIC, doma od Ozalja, v Karlovškem okraju na Hrvatskem. Bil je tu oženjen. V SSPZ je pristopil leta 1920, k društvu štev. 64, St. Michael, Pa.

V Oak Creeku, Colorado, je bil dne 15. decembra ubit v rudniku MARTIN FABIJAN, rojen leta 1877 v Savinku pri Mokronogu v Sloveniji. Pokojni, ki je bil samec, je spadal k društvu štev. 115 SSPZ, Helper, Utah. Bil je tudi član SNPJ.

KNJIGE PROSVETNE MATICE DRUŠTVOM RAZPOSLANE

Pred par tedni smo poročali, da Prosvetna matica še ni dobila naročenih knjig iz starega kraja, da bi jih mogla pravočasno razposlati pridruženim društvom tako, da bi bile razdeljene med članstvo na decemberskih sejah.

Prejeli smo jih šele koncem decembra, namesto pred 1. novembrom, kakor so nam bile obljubljene. Knjiga se imenuje "Španski testament." Spisal jo je iz svojih izkušenj na fronti v Španiji angleški liberalni žurnalist Arthur Koestler. Predgovor k knjigi je napisala knjeginja Athollska. To je XVI. knjiga, ki je izšla v založbi Prosvetne matice. Obsega 214 strani. Pisana je poljudno in kritično. Dasi se marsikateri čitatelj morda ne bo strinjal z vsemi avtorjevimi izvajanji, je to vendarle knjiga, ki izborno slika tragedijo, v katero je vrgel fašizem špansko republiko in njeno ljudstvo.

Posamezen izved stane $1.25. Pridružena društva jo dobe brezplačno, kakor vsako leto. Ker jih ni zadosti za vse člane, prosimo, da naj jo oni, ki jo bodo prvi prečitali, oddajo drugim članom, da bo imela čimveč čitateljev.

Chas, Pogorelc, tajnik Prosvetne matice, 2301 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Janko N. Rogelj:

Proti kraljestvu Zlatoroga

J. N. Rogelj

Desetega junija zjutraj se ustavi pred mojo rojstno hišo na Primskovem pri Kranju — avtomobil. Iz njega stopijo Mr. in Mrs. Birtič, Miss Annie Erště in akademični slikar Božidar Jakac. Lepo junijsko jutro je bilo, polno sonca, polno svežega gorenjskega zraka. Oblaki so se ognili soncu tja do Karavank, da mu dajo prosto pot preko neba. V bujni in sočni travi je lesketala v tisočih kapljah pozna jutranja rosa. Bilo je krasno in poživljajoče junijsko jutro, katero mi ne gre iz spomina, jutro, katero vzljubi človeško hrepenenje po odsotnosti mnogih let.

Dogovorili smo se, da gremo proti kraljestvu Zlatoroga, proti Bledu, proti velikanu Triglavu. Rečeno, storjeno. Peljemo se mimo Kranja, skozi Naklo, Podbrezje, Radovljico in Lesce. Vožnja nam nudi slikovite pokrajine. Na desni strani se košati Stol in Begunjščica, pred nami sedi Triglav s svojimi očaki, a na desni samuje Babji zob. Avtomobil hiti. Že vidimo bleški grad, in v spominu odjekne pesem:

Otok bleški, kinč nebeški
kranjske zemlje ti!

Govorica v avtomobilu utihne. Vsi gledamo in zremo, vsi občudujemo krasoto slovenskega bisera—Bled. Moja žena Rose in Miss Annie Erště, obe rojeni v Ameriki, obe ljubiteljici petja, ki sta toliko slišali o Bledu in krasotah istega, obe sta kakor zamaknjeni v jezero, v otok in grad—v slovenski paradiž. Nič ne vprašujeta, da ne bi zamudili prve in najlepše vtise, ki jih nudi pokrajina, o kateri pravi pevčica:

Tam, kjer beli so snežniki,
holmci mali in veliki . . .
ali
Po jezeru bliz' Triglava,
čolnič plava . . .

Ustavimo se na dvorišču Petranovega hotela. Kako hitro smo vsi pri jezeru. Opazujemo številne ribe in ribice, ki so priplavale k obrežju. Nekaj posebnega je to. Človek bi gledal in gledal, ne da bi se utrudil. Toda mi moramo naprej. Naročimo čoln in čolnarja, da nas privesla do otoka. Jezero je mirno, čoln plava tako lepo. Prijatelj Jakac je zaposlen s fotografičnim aparatom za premikajoče slike. Slika z aparatom Slovenske svobodomiselne podporne zveze, katerega sem imel v delni oskrbi v Sloveniji. Jakac je mojster v tem poslu; njegovo oko vidi le lepoto. Kar je lepega, kar bi zanimalo naše ljudi v Ameriki, vse mora posneti, da bodo ljudje v Ameriki videli prav isto lepoto, katero ljubi njegovo oko. Včasih ga opozorim: "Še to, Jakac!" Kakor bi trenil, že posnema. Krasne slike morajo biti, kajti dan je bil lep, svetloba tako primerna. Kadar boste čitali, da bo SSPZ kazala premikajoče slike v vaši naselbini, gotovo ne pozabite, da jih greste pogledat.

Čolnar privesla do otoka. Izstopimo. Pravijo, da je 99 stopnic do vrha otoka. Jih nisem štel, toda rekel bi, da jih je dosti. Ogledamo si otok, a prijatelj Jakac nam opisuje posamežnosti tega otoka. Slikamo to in ono, da odnesemo spomine v Ameriko. Končno se ustavimo pred prodajalno, da nakupimo spominke za prijatelje v Ameriki. Originalne predmete prodajajo. Meni ugajajo mali kravji zvonci s sliko Bleda. In koliko drugih stvari in reči. Prodajalka je kar vesela, ker tako hitimo z nakupovanjem. Še nekaj. Tam vidim majhen cekarček. Ta pa mora z menoj v Ameriko. To bo za mojo malo prijateljico v Ameriki. To ji bo pristojal, ko se napravi v narodno nošo "Dečva," v roki pa bo držala mali cekarček. Moje sanje so se uresničile. Le poglejte jo na jednotinem koledarju, kako ji pristoja obleka, kako prav pride pisani cekarček, da dekelce ni praznih rok.

Čolnar nas prepelje na obrežje. Samo dvajset dinarjev nam je računal; prav poceni. Kosilo dobimo pri Petranu. Južinamo na obrežnem vrtu, kjer nas zabavajo preje omenjene ribe. Po kosilu se peljemo mimo kraljevega poletnega stanovanja Suvobora. Prijatelj Jakac nam pripoveduje o tem kraljevskem bivališču, kjer je pred leti slikal kraljevo družino. Šofer Birtič mora večkrat ustaviti avtomobil, da Jakac izstopi in slika. Peljemo se na blejski grad. Pot ni tako izvrstna, toda avtomobil prileze pred grajska vrata, kjer izstopimo. Bil sem že večkrat na gradu, toda nikoli ni bilo tako lepo vreme in čist zrak. Razgled je bil čaroben. Pogled na jezero je čudežno lep; kako lesketa jezero z lahnimi valčki, kako vabljivo se glasi petje čolnarja, kako krožijo okoli jezera holmci mali in veliki, kako čist je glas plavača, a grad stoji ob jezeru, kakor bi čuval krasoto tega naravnega zrcala. Kamor se ozre človeško oko, povsod toliko izbrane in nepopisne lepote pred vhodom v kraljestvo Zlatoroga. Kdor ni videl Bleda in njegove okolice, ta ne pozna Slovenije, ta ni videl—Slovenije.

Oskrbnik grada nam je razkazal zanimivosti istega. Seveda prijatelj Jakac pojasnuje in opisuje. Koliko užitka ima človek od tega poseta. Grad je star preko tisoč let. Sedaj ga je kupila dravska banovina, ki ima v načrtu, da napravi tu svoj muzej.

Težko se ločimo. Kdaj bom zopet imel priliko, da bi stal na tem prostoru ter bi se oziral v gorenjsko skalnato stran, da bi gledal bleščeče vrhove ponosnega Triglava. Še nekaj pogledov, kakor pravi pesnik:

In še enkrat, gorenjska stran,
in ti, o Bled, široko znan . . .

Srečno se pripeljemo pod grad. Tu se ustavimo pred stojnico, kjer domačinka prodaja vezenine in pletenine, ki ugajajo našim ženskam. Seveda, ne moremo naprej, dokler ne kupimo nekaj prtov in prtičev.

Peljemo se proti Vintgarju. Jakac slika prizore, ki morajo biti nekaj posebnega: Otroci trgajo cvetlice, Jakčevo oko jih vjame; Ribenčan nosi svojo ribenško robo, Jakac ga vjame z aparatom. Končno pridemo do prostora, kjer je potreba nadaljevati peš. Lep je vhod v Vintgar. Človek čuti skoro gorski zrak. Na obeh bregovih se pasejo krave, zvonenje kravjih zvoncev odmeva od bregov. Voda šumi, šumenje postaja močnejše in glasnejše. Plačamo vstopnino, da nadaljujemo pot med dvema skalnima stenama. Tu se pričenjajo vodopadi, zrak postaja hladnejši, da se čuti hlad po vsem telesu. Ob gotovih slapovih se voda razbija in peni, da človek diha kar vodeni zrak. Treba je pospešiti korak, da bi hlad ne postal nadležen. Tu in tam tudi dosegajo na pot sončni žarki. Tu se človek malo ustavi ker tako prijetno grejejo in preganjajo vodeni hlad.

Jakac išče in slika. Včasih iščeva primeren prostor, od koder bi bila boljša slika. Njemu ni vse všeč. Mene bolijo noge od neprivajene hoje ,toda Jakac skače in pleza kot divja koza. Vse mu prav pride: Slika na mostovih, pod mostovi, na nevarnih prehodih, stopnicah in začasnih lestvah. Zaveda se, da slika za svoje rojake v Ameriki med katerimi je bil dve leti. On jih pozna, on ve, kaj bi njim ugajalo. In pri zadnjem in največjem vodopadu je potekel tudi barveni film. Škoda. Da bi imela še več filma, bi slikala še več.

Vrnili smo se zopet do prostora, kjer nas je čakal avtomobil. Lačni in žejni smo bili. Kako izdela ta hoja človeka, ki ni vajen hoditi. In ameriški čevlji, ki znajo hoditi samo po cestah in pločnikih. Po več letih sem dobil kurje oko, s katerim sva se ločila še le v Ameriki.

Proti večeru smo se vrnili domov. Toliko smo videli v enem dnevu, toliko smo slišali od prijatelja Jakca, hiteli z avtomobilom iz kraja v kraj, da sem se zvečer kar čudil, kako je mogoče to doživeti v enem samem dnevu. Seveda, za to je odgovoren avtomobil, ki pospeši potovanje ter napravlja iz treh ali štirih dni samo en dan ali še manj. In če človek hodi z odprtimi očmi, z dobrim spominom in z dobrim prijateljem, ki opominja, kaže, opisuje in pripoveduje, potem mora nekaj ostati v spominu. To sem zapisal zato, ker se nekateri čudijo, zakaj sem jaz po njihovem mnenju videl več v Sloveniji v treh tednih, kot so oni—naprimer v dveh ali treh mesecih.

In da bi mi bila dana še enkrat prilika, da bi hodil v sosedščini Zlatorogovega kraljestva, ne en dan ali dva, ampak par tednov. To bi bili užitek, radost in počitek!

A Summary of the Minutes

of the SEMI-ANNUAL MEETING of the Supreme Board of the Slovene Progressive Benefit Society, held in Bridgeville, Pa., Aug. 31 and Sept. 1 and 2, 1938

THIRD SESSION

The third session of the Supreme Board meeting comes to order at 1 o'clock in the afternoon and proceeds with the business before it.

Bro. Lisch suggests that a study be made of means and ways whereby prospects could be reached that are not reached by our customary methods. He cites the example of circular letters such as used by many large business institutions. The matter is left to the Executive Sub-Committee to formulate some definite plan.

The meeting then takes up the question of Juvenile Cultural Festivals. After a long discussion, during which the idea of local and regional festivals is encouraged, Bro. Lisch makes the motion that a National Juvenile Cultural Festival be held in Cleveland in 1940 in conjunction with the Tenth Regular Convention of the Society which takes place in that city in that year. The motion is seconded and adopted.

Bro. Vrhovnik makes a motion that three members of the Supreme Board be elected to make plans for First National Juvenile Cultural Festival. The motion is adopted, and the following are nominated and elected to said special committee: Brothers Vrhovnik, Zaitz and Kuhel.

Bro. Vrhovnik wishes to know if the Society is willing to appropriate an additional sum of money for the payment of awards to participants in the Junior Literary Contests which, so far, have been very successful. He proposes that the sum of $100 be allowed for this purpose for 1939, and that $25.00 be allowed for a snapshot contest. The motion is seconded and adopted.

Bro. Candon inquires if prizes in the shape of various articles for junior members who would get new members had any response. Bro. Vrhovnik replies that the result of that attempt was not satisfactory.

Bro. Vrhovnik suggests the publication of a Junior Year-Book which would contain the best contributions of junior members that have been published in the Vrtec Section during the year, if the cost of such book were not prohibitive. A discussion follows with the result that the idea of Year-Book is dropped, and a motion is made by Bro. Candon to the effect that the first book of best juvenile writings be published in 1940, which is its convention year, and that this be followed every four years. The motion is seconded and unanimously adopted.

Brother Zaitz makes the motion that all Vrtec units be given a free assessment for the month of November which may be used for Christmas parties, returned to members or used for whatever purpose individual units may decide. The motion is unanimously passed.

The request of Bro. Pucel that some consideration be given to Vrtec 11 which was very active during the membership campaign cannot be considered, explains Bro. Vrhovnik, since an exception to campaign rules would create a precedent which would be prejudicial to the interests of the organization. The rules were drawn with the purpose of giving an opportunity to units in smaller communities to gain recognition. No action is taken in this matter.

The meeting takes up the discussion of investment problems. Upon question of Bro. Pucel in regard to the reason for writing off of several bond issues, Bros. Kuhel, Rus and Zaitz explain that the action was undertaken upon the advice of Penna. State Insurance Department before which our application for license is now pending.

Bro. Candon brings up the matter of matured real estate mortgages in Cleveland. He urges thatt hey be renewed in order that they come within the provision of law as admitted assets. Bro. Kuhel states that he has called attention of the Board to this fact a year ago but was ignored and his hands were therefore tied. He makes a motion that all matured mortgages be renewed, and that all real estate mortgages, new and old be amortized. The motion is seconded and unanimously adopted.

Bro. Kvartich adjourned the meeting at 5 o'clock.

FOURTH SESSION

Bro. Kvartich opens the session at nine o'clock in the morning. All members of the Board are present.

Dr. Arch wishes to know as Medical Examiner whether is is necessary for him to pass upon applications of juvenile members who did not have to pass a medical examination. Bro. Vrhovnik says that the answers given by parents of applicants may sometimes give information which may aid the Medical Examiner in his decision. The motion is made and carried that the procedure remain unchanged.

The meeting takes up for discussion a suggestion made by Bro. Zaitz for district meetings of lodge secretaries to which Supreme Board members would be sent as speakers. He thinks that such meetings would be of educational value and that lodge secretaries would thereby, become more efficient in their work. The question of field workers is injected into the discussion. Opinions pro and con are expressed. After long discussion, Bro. Kuhel makes the motion that district meetings in accordance with the suggestion of Bro. Zaitz be undertaken, and the motion is carried.

Bro. Kuhel states that the condition of the sick benefit fund has considerably improved, therefore he moves that the waiting period for sick benefit be decreased from five days to three days and that the change shall become effective as of October 1, 1938. The motion is seconded and duly passed.

Bro. Kuhel reports that the Illinois Insurance Department is critical of nonparticipating certificates, issued in accordance with the plan adopted at the 9th Regular Convention. The sentiment of the Board is that for the time being nothing can be done, but that a recommendation shall be submitted to the next Convention that a change be made in the By-Laws in accordance with the wishes of the Insurance Department.

Bro. Kuhel states the creation of a contingency fund is desirable and makes a motion to that effect. The motion is seconded and duly passed.

Bro. Vrhovnik is of the opinion that the condition of the Society is such that a monthly assessment dividend may be safely paid to all members holding class B participating certificates in force more than two years. He moves that such a dividend be paid in the month of December 1938. The motion is seconded and duly passed.

Bro. Kvartich adjourns the meeting at 12 o'clock noon.

(To be continued)

NAJCENEJŠI SLOVENSKI DNEVNIK V AMERIKI JE

ENAKOPRAVNOST

6231 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio

More English Contributions

Spartan Bowlers In First Place

CLEVELAND, O. — The fourth week of the SSPZ Bowling League brought a leader at last when the Spartan I team made a clean sweep. The Spartan II team was the only other team to win three straight games and go into third place.

STANDINGS

Spartans I	12	9	3	.750
Utopians I	12	8	4	.667
Spartans II	12	7	5	.583
Lunder Adamic	12	6	6	.500
Utopian Ladies	12	6	6	.500
Utopians II	12	5	7	.416
Slozne Sestre	12	4	8	.333
Spartan Ladies	12	3	9	.250

THE LEADERS (MEN)

Individual Averages

D. Stecker, 172.1; A. Bolka, 162.2; B. Schuster, 161.6; F. Katai, 160.8; J. Spillar, 157.7.

Team High Three Games

Spartans I	2426
Utopians I	2478
Utopians I	2397

Team High Single Game

Utopians I	853
Utopians I	836
Spartans I	834

Individual High Three Games

K. Stokel	532
J. Spillar	523
A. Bolka	520

Individual High Single Game

A. Bolka	205
A. Bolka	199
D. Stecker	198

THE LEADERS (WOMEN)

Individual Averages

M. Krevic, 132.1; A. Zagar, 132; F. Svetina, 125.1; M. Dusa, 124.3; C. Lisch, 117.

Team High Three Games

Utopians	1842—1782—1761

Team High Single Game

Utopians	672
Spartans	650
Utopians	644

Individual High Three Games

M. Dusa	431
F. Svetina	427
S. Zabukovec	418

Individual High Single Game

M. Krevic	172
M. Dusa	168
A. Gruden	168

SCHEDULE FOR JAN. 6

Utopians II vs Spartan Ladies
Alleys 1 - 2
Spartans I vs Utopian Ladies
Alleys 3 - 4
Lunder-Adamic vs Slozne Sestre
Alleys 5 - 6
Utopians I vs Spartans II
Alleys 7 - 8

SPARTAN MEMBER ILL

CLEVELAND, O. — William "Bill" Schuster, popular young Spartan was taken ill last Friday evening. Spartan members and friends may visit Bill at his home, 1239 E. 74 St. All Spartans and friends wish him a very speedy recovery.

Lee Allen Chosen For I-L Dance

Lee Allen and his nationally famous orchestra have been picked to play at the Inter-Lodge Dance to be held Saturday, Jan. 21. The announcement was made after careful consideration of several top notch bands.

Lee Allen's band is easily one of the best to play at the St-Clair National Home. Besides being heard nightly over station WTAM and the NBC network, he has been featured at the swanky Southern Tavern and the Aragon Ballroom here in Cleveland, Roman Pool in Miami, Florida, and the Gibson Hotel in Cincinnati.

Despite the fact that an exceptionally famous band has selected, the admission will be only 40c and only 30c to those holding special rebate tickets. Don't forget it's Lee Allen and his orchestra at the I-L dance on Jan. 21 at the Slovene National Home.

Victorians

(Continued from page 4)

Victorians who want to bowl should come to the Ace Arcade Bowling Alleys, every Sunday afternoon at 2:00 o'clock. This is a very nice alley. Come and see for yourself. It's lots of fun to bowl, so come!

On December 4th, Balkans, Trail Blazers and we the Victorians had a very nice afternoon bowling together. The Balkans got the Victorians for one pin. After bowling we had a social at our Brother Otto Spolar's place which is called Bohemian Beer Gardens, 1921 Blue Island Ave. All who missed that social missed a lot of fun. Music by Gradisek gang. No kidding, you missed a nice time. When you're around 19th Blue Island stop in and see Otto. Swell place to go.

Well here is a few "don'ts" for the year:

Don't forget to attend all meetings.

Don't forget to pay your dues each month.

Don't forget Victorians bowl every Sunday afternoon at Ace Arcade Bowling Alley.

Don't forget to attend our dances.

Don't forget Jan. 5 is meeting nite.

Don't forget to get some good new members.

Keep your don'ts in mind; will be seeing you at the meeting.

Fraternally yours,
Mary E. Novak, Sec'y-Treas.

DO YOU KNOW THAT -

SSPZ Has Nine Modern Plans of Life Insurance for Adults and Juveniles?

PROGRESS

"NAPREDEK"

Fraternalism in Action

The SSPZ paid to its members $4,000,000 in benefits since organization.

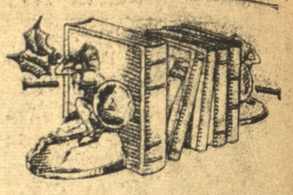

Views From the SSPZ Merry-Go-Round

NEW MODEL MERRY-GO-ROUND

M. Vrhovnik

Well, folks, now that we are well rid of all that DIZZY STUFF, we crammed into our FUEL BOXES during the Christmas rushes and the New Year Eve's WILD MOMENTS, by working it up and out or down and round and round and round — And now that we are once more settled down to the quiet, peaceful, crawling stage of locomotion with nothing to worry our minds except the payments yet to be made on whatever was bought (and hoping on hope the job outlasts the installments), let's forget the bills for a few moments and you and me climb aboard the new model MERRY-GO-ROUND, put the darn thing in reverse and get dizzy all over again... What do you say — Is that a go?... Okay? — Then let her go, only this time we'll do it in black on white, backwards.

CONGRATULATIONS AND BEST WISHES

Believe it or not, but this was written on the afternoon of the day after the LAST DAY OF 1938... Mind if we look back a bit?... A year ago, the fleet of SSPZ Lodges and Vrtec Units, stoutly built and ably manned, set out on its perenniel expedition of social advancement, mutual cooperation, spiritual enlightenment and charitable services... The fleet returned in December, laden with stirring accomplishments — Now, they are proudly "riding at anchor" in the home ports ready for another voyage... We salute the leaders and congratulate the members upon their safe and successful arrival to the end of the 1938 administration — We accept the new leaders and congratulate the members on their choice for 1939 and bid them good fortune, health and happiness throughout the year... May you never have cause to regret the unselfish sacrifices you have made for the SSPZ, and may the coming years bring you such prosperity as will enable you to take an ever increasing interest in all its undertakings.

CHRISTMAS PROGRAMS AT MILWAUKEE AND CHICAGO

Still looking back... Piercing layer upon layer of successful activities which were crowded into the last month of the year, we locate the pre-Christmas celebration in Milwaukee on December 18th and that of Roznik Juniors in Chicago on Christmas Day... It was my good luck to be present at both affairs and I must admit that the boys and girls in Milwaukee and Chicagc put on two very entertaining programs, each a smooth, well-balanced mixture of music, song, dance and play — Our movies of "SLOVENIA OF 1938" were shown at both places and were well liked by everyone... At Milwaukee, *Marie Ermence,* a young lady just past fourteen, who has already made quite a name for herself in out literary contests, opened the program with appropriate greetings and a speech and then proceeded with the announcement of more than a score of numbers in a style that would have done justice to many an older person... At Chicago, *Wilma Gratchner,* hardly more than fifteen, did likewise and equally as well — Spunk, REAL-HONEST-TO-GOODNESS SPUNK, is what these girls have, for I know what it takes to be able to get up before a large audience even though it may be composed mostly of people whom we know... Little *Betty Bernik* and *Mary Lou Gratchner,* the former of the Balkan Juniors and the latter of the Roznik's, danced right into the hearts of their audience — Both youngsters have shown remarkable improvement since I last saw them in the Vrtec Cultural Festival — They've come a long way and will continue ONWARD and UPWARD with proper encouragement and opportunities to display their talent... A five piece and a three piece Vrtec orchestra brought their listeners to the edge of their hairs wondering how they were able to play so well... But it took little *Johnny Zainer,* only four years old, to furnish the biggest surprise of either program — This youngster (a Balkan Junior) came out to the front of the stage, and with no show of excitement calmly proceeded to finger his accordion by playing first one, then another and a third selection, keeping time and tune perfectly, before marching off amid thunderous applause... *Herman Yerkich,* who also saw action in the Vrtec Cultural Festival last May, rendered several numbers on his accordion and had one of the leads in the play, "The Lights of Christmas"... *Olga* and *Norma Stampfel,* talented daughters of the Balkan Juniors Administratrix, besides giving excellent performances in the play, sang two or three Slovene and American songs, accompanied by *Elsie* and *Margaret Ohojak,* and *Jeanette Gaber*... They were very good... *Margaret Ohojak and Jeanette Gaber,* as well as *Eddie Ermence* and *Frankie Velatich,* also starred in the Christmas play... *Dolores Omejc's* song brought a loud wave of approval from her listeners — She's another young lady with lots of promise in the future... *Gordon Zilinski, Rudolph Smole, Johnny Maren* and many, many others deserve compliments for the manner in which they entertained... In Chicago, *Angeline Mozina, Edward Udovich, Harold Zupancic* and *Stanley Mozina* came through nicely with their parts, individually and collectively... The feature of the two programs was *SANTA CLAUS* and his big bags of gifts — You should have been there to see and hear how the kiddies received him — — "Oh! There's Santa Claus!... Ma! Ma! Santa Claus!... Oh, boy! There's Santa Claus!" — — were only a few of the expressions of joy that swept through the halls... It was fun watching them as their names were called and as they walked up to him to receive their gifts, some half scared, some tickled to smiles and laughter. and others grinning from ear to ear with that "You can't fool me — I know who you are" look on their faces... Great idea, these Christmas parties and programs! Great idea! — and I hope we have them as long as there is a spark of life in the SSPZ... But another surprise was in store for me (at Milwaukee), for as I drew back from a point near the stage to join a group in the rear of the hall, I heard my own name called — At first, I couldn't believe my ears, but when I heard it again and again, I knew there couldn't be a mistake — It was Santa alright, calling me to come and see him... I did, and he greeted me and I him — and then, as he reached down to the very bottom of the bag, he said (With a twinkle in his eyes), "Were you a good boy in 1938? Were you?"... Gosh! I didn't know whether to lie to him or tell him the truth, but, finally, courage got the upper hand and I blurtted out, "You mean during the whole year, right on up to the very end of the year, Santa?" — That one stumped him for he didn't even wait for me to finish, but drawing out the gift, he said, "Here, young fellow, take this bag and remember me as long as it lasts!"... I did for exactly 30 minutes — candies, nuts, cookies and an apple kept my mind and stomach occupied... And now for a word of thanks to those who helped make me feel at home during those two wonderful week-ends... To all members of the Balkan and Roznik Juniors, to their able Administators, Sophie Stampfel and Victor Zupancic, to the members of the committees who gave of their time and services to make these affairs more successful, to John Maren and Anton Ermence and to Mr. and Mrs. Frank Peritz, who have a special way of putting one at ease, at whose table I supped, breakfasted and wined and where I stayed over night, *thanks many, many times*... See you all in February.

Utopian Bits

By Gal Reporter

CLEVELAND, O. — As we sit by the open fire place listening to the crackle of wood, we reminisce of the by-gone year. The wonderful time we spent at dances the grand time we had at the Olympics in Bridgeville the outings, socials etc. One can't imagine the months flying by so rapidly. It seems like only yesterday since we were making plans for our tenth anniversary dance. Here it is 1939. What has this year in store for us?

To start the New Year off with a bang we wish to announce the approaching Birthday Ball on Saturday, January 28 at the Slovene Workmen's Home on Waterloo Rd.

At the meeting of the Utopians in December election of officers took place. The executive line-up remains as it was, Henry Zorman, president; Fay Bohinc, vice president; Ann Krevic, recording secretary; and Elsie Pucel, secretary. What a hilarious evening it was! We forgot to keep track of the guy that put away most hot dogs. They sure were good eh? — Chuck Koman once won the head-lines by his accordion playing — but now it's public speaking... We put in a good word to Santa, did he present you with a soap box? —

Publicity item: — Ann Gacnik buzzed to me; she is "keeping steady company" with a chap from Geneva. She's gradually filling up her hope chest ... Congratulations to the two proud daddies and mothers, Mr. and Mrs. Nick Spehar and Mr. and Mrs. Joe Bohinc, — hurray two more prospective Utopians! ... Frances Klemens must believe that absence makes the heart grow fonder, at any rate, she didn't spend her Christmas holiday with her "suppress desire". She'll wait until January to visit Bridgeville (ahem!)... Incidentally, Doc Stork is flying over the home of the "Bili Streeters" ... Hank Zorman used to shake hands so hard, one of the Utopian lassies walked around with her arm in a sling. Now Hank extends his hand an lets you do the shaking. (He didn't realize his own strength.)... Johnnie Mauric (quiet, timid lad) making a remark about the gossip monger, that goes snooping around, as to what they could scratch down in the column. (But they love it)... Mary Krevic hopping splendidly on her lame leg... What has Joe Zorman got that gals can't resist? They're always flocking him... that ever favorite "pinochle corner" with Ed Dolsak, Toots Teckovec, Joe Glavik, Johnny Spelar, Hank Zorman, Nickie Spehar, and the Pucel sisters.

Spartans Win In 2 Overtimes

TAKE CROATIANS 28-25

Stan Zorc

Blepp Coomb Spartans found the going rather tough and had to go through a double overtime period before they could finally edge a scrappy but inferior Zumberak quintet by a 28-25 score. Joe Jenc saved the game twice in the closing moments by tying the Zumberaks with foul shots.

The game was dull for three quarters with Spartans trailing all the way. With the score 24 to 23 in favor of the Croatians in the last period, the final gun went off. But Jenc had a free shot coming and made it tying the score at 24 all.

In the first overtime period, Dudek completed a foul shot for the Zumberaks but Jenc made another foul shot to tie the score again. Neither team could score again in that period.

In the second "suicide" period Adolph Jalen completed a foul shot to give Spartans a one point lead. A moment later Johnny Korman flashed across the court and sank the final basket to assure the Blepps a victory.

Spartans missed their star forward "Hocky" Hocevar who was out with a head injury. Henry King, Zumberaks' flashy forward and I-L's leading scorer, kept the Croatians in the lead for four periods by sinking 16 points in this game.

Other results were as follows: Buckeyes 50—Liths 24; Socas 37—Pioneers 29; St. Joes 40—Clairwoods 13.

Schedule for Jan. 11

G. W.'s vs Socas
Pioneers vs St. Josephs
Clairwoods vs Zumberaks
Spartans vs Serbians

NEW OFFICERS OF LODGE 40

SALIDA, Colo. — At the regular annual meeting of Lodge 40 which took place at the home of Bro. Frank Struna, the following officers were elected for year 1939: President John Virant, Vice-president John Kastelc jr., Treasurer John Kastelc, Secretary Anna Florjancic, RFD box 100 Saloda, Colo., Recording Secretary Joe Struna, and Lodge Physician Dr. Smith. Members are requested to pay their dues in the future at my home. Those failing to pay dues on time will be suspended.

Anna Florjancic, Sec'y.

Challenger News

Challengers' New Officers

For the coming year, the Challengers have elected Matthew Turk as president. Bro. Turk was the first president of the Challenger lodge serving the year '34 and '35. Peter Elish was retained as the vice-chairman. Sis. Frances Serca and Evelyn Ambrose were elected financial secretary and recording secretary, respectively.

This board is expected to carry the Challenger banner to higher progress during the coming new year.

Challenger Banquet, Success

The joint banquet sponsored by the Challenger lodge, and the Pioneer lodge of the SNPJ at the New Trianon Nite Club was a huge success financially and socially. It also was a medium of extending fraternal friendship between the two lodges. Everyone present had a thoroly enjoyable evening. Thanks are extended to Bro. Marion Pelligrini for his efforts in making this affair a success.

Bowling

The Challenger keglers are making steady progress in their bowling. Mary Drenik, Evelyn Ambrose and Frances Vrhovnik are the leading girl contenders for a berth on the team. It looks like John Pelan will be the name at the meet for if he continues to bowl at the present rate, he will cope honors at the tournament. More Challenger boys are urged to practice with the Challengers ,at their Tuesday evening sessions at the Elks Alleys.

Social

At it is customary, the Challenger lodge held a social at the annual meeting. This proved to be a real success, and at the last meeting the members clamored for more social gatherings after the regular meeting. So it was decided that at the February meeting a social hour will be held per adjourment. To make this possible the meeting hour has been changed to 4 p. m. instead of 11 a. m. as usual, the date is the same—the first Sunday of the month. Members are urged to attend the February meeting, and to join in on the fun afterwards.

Observer

Kingsters' Third Anniversary

WHITE VALLEY, Pa. — As the year of '38 has passed in to the great beyond and has proved to be a very enjoyable as well as a successful year for the Kingsters, we are now about to welcome the new year of '39.

Our third anniversary dance is to take place January 15, 1939 at the White Valley Hall. Even if the weather is cold and snowing outside, good cheer will prevail inside the hall. Bring along the chains for your auto in case you may need them, but if you do happen to slide a little on the Pedora Hill, we'll be considerate enough to give you a push.

We hope neighboring lodges will keep this date in mind, and we'll be looking for you then.

What? — Kingsters third anniversary dance.
When? — January 15, 1939.
Where? — White Valley Hall.
Time? — 8 till ?
Music? — Martin Serro's Trio.
Admission? — only 25c

Theresa Kastelic,
Rec. Sec'y Vrtec 103.

NOTICE — More English will be found on page 3.

As I See It

BY PETE ELISH

A LETTER

(This is the first of a series of letters between an imaginary father and son.)

My Dear Son:

Pete Elish

Perhaps, I may, if I am not too candid, say that your last letter was rather bitter, if not iconoclastic towards many of our great men and institutions. Your puerility on things has been aggravated by the sprinkling of knowledge that you have drank at college, and if I am not too crude, is in my opinion getting you a little drunk or should I say confused. Of course, I am glad that you do realize now, that we are living in an imperfect age, and in an imperfect world, but you in your discovery have failed to notice the concrete and the beautiful, as well as the discord and the ugliness of this world. You are like the man that failed to see the forest because of the trees.

You speak harshly of America and judge its future too unjustly— My son, America is a great nation, it was living and growing long before you and your father and his father had seen the light of day, and it will continue to live and grow long after we are gone, for the simple reason that it possesses wealth—material—human and spiritual that is unequalled. It stretches from one great ocean to another, from the Great Lakes to the Gulf of Mexico,—a virtual Garden of Eden. It is peopled by people that are the cream of the crop of the world's humanity, and who are possessed by a sense of destiny.

Its people are the most wealthy in the world. They drive seventy-five per cent of the world's automobiles which includes your flivver, own sixty-five per cent of the radios, and more bathtubs than all Europe including your lovely Russia. We manufacture the most steel and iron material, mine the most coal, and raise the most wheat and corn of any single country. Our people are the best clothed, eat the best food, and live in the best houses. We are the healthiest people on this globe. A WPA worker in America receives more in return for his wages than any skilled labor in any other country which also includes your favorite Russia.

I have been speaking of its material wealth, but it possesses what is far more important, an institution of government and a way of life called democratic. Freedom of speech and press, freedom of assemblage, of religion, the right of the governed to elect the governors, and trial by jury—these are the things that make America priceless, and now slowly and perhaps crudely the field of democracy is being extended to the industrial field as well as the political. My son, these are priceless heritages that we should never barter or permit to be destroyed.

Certainly, I realize that we have grave troubles and ills, but somehow I feel that we will work ourselves out of them without sacrificing too much of our heritage. Meanwhile, you continue to pursue your studies, and don't be tempted to jump to wrongful conclusions concerning America as well as the world.

Your loving father.

P. S.—Just between you and me, who is the girl that jilted you this time.

(Next week—The Son Answers)

VICTORIAN NEWS

CHICAGO, Ill. — Bang! We are off to start the year of 1939 right. Let us all cooperate and make it the best year. Let us all see how many good members we can get. The ones that will stick to us and cooperate with us.

Victorians' first meeting of the year will be held Thursday, January 5, at Bergers Hall, 2653 So. Lawndale Ave. at 8:30 p.m. sharp. The new officers will be installed at this meeting, namely: Emil Hrast, newly elected president; Max Kalan, newly elected vice president; Mary E. Novak, re-elected secretary-treasurer; Josephine Shum, re-elected recording secretary; John Pouhe, newly elected sargeant-at-arms; Henry Rabous, Joseph Potsch, George Rosol, auditors; George Rosal, athletic manager. Joseph Potsch, Andy O'Basla, George Rosol, Federation committee.

The interest of the lodge is in capable hands. May they enjoy good luck and success in all that they may undertake.

Good leadership is essential to every lodge. But without cooperation of every member the officers can accomplish very little.

You can do your part by paying your dues promptly. If you find that you cannot attend the meetings make it your point to mail your money order in not later than the 21st of each month. By doing this you don't forget it, while leaving it go one month, then another wakes it much harder to pay. So always pay your lodge dues every month. Your cooperation in this way will eliminate unnecessary correspondence.

Don't forget the meeting date January 5! Let's start the new year with a record attendance!

At this meeting there is a prize awaiting a member, so you had better come, maybe you'll be the lucky one.

I want to thank every member that has cooperated with me thru 1938. Also hope that they will cooperate again as in the past years. Thanks to all the members. I shall do all I can for you.

Continued on page 3

Evening Stars

WHITE VALLEY, Pa.— Just a few lines to say that the Evening Stars officers are the same as last year. Frank Yelochan, president; Quinto Alyitti, vice president; Frances Primozic, secretary; Mary Cappa, recording secretary; Elios Noca, treasuerer.

I wish at this time to inform all of the "Evening Star" members to attend their next meeting on Jan. 8, as this will be the beginning of the yearly meetings and this will also be the first time our attendance award will be given away. So I urge all you members to attend as you may be the lucky person. If the person whose name is called is not present the amount will be doubled for the next month. Let's have a 100% attendance at our first meting.

Mrs. Frances Primozic, sec'y.